

Na osnovu člana 21 stav 2 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni list CG“, broj 77/08), Vlada Crne Gore na sjednici od _____ 2019. godine, donijela je

ODLUKU
O OBJAVLJIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE REPUBLIKE
TURSKE O SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI U OBLASTI VANREDNIH SITUACIJA

Član 1

Objavljuje se Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji i uzajamnoj pomoći u oblasti vanrednih situacija, potpisan u Ankari, 21. februara 2019. godine, u originalu na crnogorskom, turskom i engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ove odluke, u originalu na crnogorskom i engleskom jeziku, glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU VLADE CRNE GORE
I
VLADE REPUBLIKE TURSKE
O SARADNJI I UZAJAMNOJ POMOĆI U OBLASTI VANREDNIH SITUACIJA

Vlada Crne Gore i Vlada Republike Turske u daljem tekstu: „Ugovorne strane“;

S obzirom na sve više izraženi prekogranični karakter prirodnih i izazvanih katastrofa i drugih vanrednih situacija, potrebu za blagovremenim i efikasnim rješenjima pitanja vezanih za takve katastrofe i druge vanredne situacije kroz međunarodnu saradnju i značaj koordinacije zajedničkih napora obje Države u ovoj oblasti;

U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Država ugovornih strana i međunarodnim pravnim instrumentima u kojima učestvuju Države ugovorne strane;

Potvrđujući svoju privrženost ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija i uzimajući u obzir napore Ujedinjenih nacija u oblasti prevencije i uklanjanja posljedica katastrofa i drugih vanrednih situacija i međunarodna dokumenta koja su usvojena u ovoj oblasti;

Naglašavajući značaj međunarodnih i nevladinih organizacija u slučajevima reagovanja i pružanja pomoći usljed katastrofa i drugih vanrednih situacija;

Podržavajući napore Ujedinjenih nacija, Evropske unije, NATO-a i drugih međunarodnih organizacija i foruma prilikom pružanja pomoći usljed katastrofa;

Prisjećajući se da analize UN-a i drugih međunarodnih organizacija pokazuju povećanu ranjivost na takve situacije i apeluju na složeno tretiranje svih nivoa upravljanja u slučaju katastrofa i vanrednih situacija, od prevencije i ranog upozoravanja do oporavka, sa ciljem da se uspostavi održivost;

Shvativši da dobra bilateralna saradnja u oblasti prevencije, pripremljenosti i reagovanja na katastrofe i druge vanredne situacije može spasiti živote, kao i stimulirati zaštitu životne sredine i društveni i ekonomski razvoj i podržati stabilnost Država ugovornih strana i njihovih građana;

Vođeni uvjerenjem da je saradnja između ugovornih strana u oblasti vanrednih situacija obostrano korisna i katalizuje prijateljske odnose između dvije Države, vodi upozoravanju na katastrofe i, u tom smislu, doprinosi razvoju i nacionalnoj bezbjednosti Država dvije ugovorne strane;

sporazumjele su se o sljedećem:

Predmet sporazuma

Član 1

Svrha ovog sporazuma je uspostavljanje opšteg okvira saradnju i uzajamne pomoći u prevenciji, pripremljenosti, reagovanju i u fazama oporavka od katastrofa i drugih vanrednih situacija kada Ugovorna strana koja traži pomoć nije u mogućnosti da u potpunosti upravlja ostalim posljedicama oslanjajući se na sopstvene izvore, kao i uspostavljanje uslova i procedura uzajamne pomoći između Ugovornih strana u slučaju vanrednih situacije u okviru državne teritorije bilo koje Ugovorne strane.

Značenje izraza

Član 2

Za potrebe ovog sporazuma, naredne definicije imaju sljedeće značenje:

„**Nadležno tijelo**“ agencija, koju određuje svaka od Ugovornih strana, za upravljanje i koordinaciju aktivnostima, povezanim sa sprovođenjem ovog sporazuma.

„**Vanredna situacija**“ je svaka situacija koja ima ili može imati štetne posljedice po ljude, životnu sredinu ili imovinu.

„**Katastrofa**“ je događaj ili niz događaja izazvanih prirodnim fenomenima, nesrećama, požarima ili drugim vanrednim situacijama, koji utiču na ili ugrožavaju život ili zdravlje stanovništva, imovine ili životne sredine u takvoj razmjeri da je potrebno preduzimanje mjera ili učešće specijalnih snaga i korišćenje specijalnih resursa.

„**Ugovorna strana koja traži pomoć**“ je ugovorna strana čiji su nadležni organi, kao što je navedeno u članu 3 stav 2 ovog sporazuma, uputili drugoj ugovornoj strani pisani zahtjev za pomoć;

„**Ugovorna strana koja pruža pomoć**“ je ugovorna strana čiji su nadležni organi, kao što je navedeno u članu 3 stav 2 ovog sporazuma, pružili pomoć ugovornoj strani koja je podnijela zahtjev;

„Tim za pružanje pomoći“ je posebno obučena ne-vojna formacija eksperata ugovorne strane koja pruža pomoć, sa odgovarajućom opremom, spasilačkim psima i zalihamo pomoći;

„Oprema“ su materijali, tehnička i transportna sredstva, lijekovi i medicinska oprema, kao i individualna oprema članova tima za pružanje pomoći i/ili eksperata;

„Zalihe pomoći“ su sredstva i materijali namijenjeni besplatnoj podjeli od strane „Ugovorne strane koja pruža pomoć“ za potrebe žrtava „Ugovorne strane koja traži pomoć“;

Nadležni organi

Član 3

(1) Za sprovođenje ovog sporazuma, Ugovorne strane će sarađivati preko svojih nadležnih organa, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvima.

(2) Nadležni organi iz ovog sporazuma su sljedeći:

- Za Crnu Goru: Ministarstvo unutrašnjih poslova;

- Za Republiku Tursku: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Predsjedništvo za upravljanje u katastrofama i vanredni situacijama Republike Turske;

(3) Za sprovođenje ovog sporazuma, nadležni organi Ugovornih strana su, kao što je navedeno u stavu 2 ovog člana, ovlašćeni da uspostave direktni kontakt.

(4) Nadležni organi određuju jednu ili više kontakt tačaka u cilju obavještanja i razmjene informacija u vanrednim situacijama. Nadležni organi obezbjeđuju nesmetano funkcionisanje kontakt tačaka.

(5) Ugovorne strane se pisanim putem kroz diplomatske kanale odmah međusobno obavještauju o svim promjenama vezanim za nadležne organe.

Oblasti i metode saradnje

Član 4

(1) U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom nadležni organi ugovornih strana u okviru svojih nadležnosti razvijaju saradnju i pomažu jedni drugima u sljedećim oblastima:

a) pružanja uzajamne pomoći i pružanja informacija na zahtjev u slučaju katastrofe ili druge vanredne situacije ili prijetnje od njihovog nastanka;

b) snabdijevanja timova za pružanje pomoći opremom;

c) razmjene naučnih, tehničkih i pravnih informacija, metodološke i druge literature, video i fotografskog materijala;

d) razmjene iskustava i dobre prakse u razvoju naučno primjenljivih i istraživačkih zadataka, testiranju proizvoda i stručnih aktivnosti u oblasti zaštite i spašavanja od požara i u oblasti civilne zaštite;

e) organizovanja i održavanja zajedničkih stručnih sastanaka, sjednica, seminara i konferencija;

- f) organizovanja i sprovođenja zajedničkih obuka eksperata i timova za pružanje pomoći na recipročnoj osnovi;
- g) organizovanja zajedničkih programa obuke, kao i razmjene i obuke eksperata, uključujući i razmjenu instruktora iz relevantnih obrazovnih centara i institucija, na zahtjev svake od ugovornih strana;
- h) promovisanja naučnog istraživanja, modelovanja, planiranja, izrade i učešća u zajedničkim projektima;
- i) organizovanja i održavanja događaja usmjerenih ka podizanju svijesti zajednice, u slučajevima katastrofa ili vanrednih situacija;
- j) planiranja, organizovanja i sprovođenja aktivnosti vezanih za prevenciju i suzbijanje požara, kao i ograničavanja i uklanjanja posljedica tih požara;
- k) Razmjena eksperata u oblasti smanjenja rizika.

(2) Nadležni organi Ugovornih strana, u skladu sa članom 3 stav 2 ovog sporazuma, mogu uspostaviti i druge oblike saradnje, kao i formirati radne grupe u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom ugovornih strana.

(3) Ugovorne strane uzajamno pružaju pomoć u slučaju katastrofa ili drugih vanrednih situacija u okviru svojih kapaciteta.

(4) Troškove razmjene eksperata snosi Ugovorna strana pošiljalac, osim ukoliko se Ugovorne strane ne dogovore drugačije.

(5) Razmjena opreme, materijala, drugih zaliha i usluga koji su neophodni za postizanje ciljeva ovog sporazuma vrši se u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i zakonskim odredbama obje Ugovorne strane.

Protokoli

Član 5

U cilju da se obezbijedi operativna saradnja u okviru ovog sporazuma, nadležni organi Ugovornih strana mogu zaključiti protokole, koji su sastavni dio ovog sporazuma.

Procedure za saradnju i pružanje dobrovoljne pomoći

Član 6

(1) Saradnja između ugovornih strana se obavlja na osnovu pismenog zahtjeva na engleskom jeziku.

(2) U zahtjevu se navodi tip, razmjer, lokacija, vrijeme i trenutno stanje katastrofe ili druge vanredne situacije na državnoj teritoriji zemlje koja traži pomoć; informacije vezane za preduzete radnje i planirane aktivnosti za upravljanje u slučaju katastrofa ili drugih vanrednih situacija; vrste i prioriteti pomoći koji se zahtijevaju od timova za pružanje pomoći i/ili eksperata, oprema i sredstva podrške.

(3) U vanrednim situacijama, zahtjev se može uputiti usmenim putem samo ukoliko se pismena potvrda pošalje u roku od 24 časa.

(4) Ugovorna strana kojoj je upućen zahtjev odgovara na zahtjev u skladu sa svojim raspoloživim sredstvima i u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

(5) Pomoć može biti pružena slanjem timova za pružanje pomoći i/ili eksperata i obezbjeđivanjem resursa za potrebe povrijeđenih.

(6) Prevoz timova za pružanje pomoći i/ili eksperata, koji su poslani da pruže pomoć i opreme i mjera za podršku, može se realizovati vazdušnim putem, kopnom ili morem.

(7) Troškove prevoza do Ugovorne strane koja traži pomoć snosiće Ugovorna strana koja pruža pomoć.

Procedure vezane za prelaz granice i pravila boravka timova za pružanje pomoći/ili eksperata

Član 7

(1) Ugovorna strana koja traži pomoć preduzima sve potrebne mjere za olakšavanje prelaska granice timovima za pružanje pomoći i/ili ekspertima Ugovorne strane koja pruža pomoć.

(2) Vođa tima za pružanje pomoći pokazuje službenom licu granične kontrole ugovorne strane koja traži pomoć, dokumenta na engleskom jeziku, ovjerena od strane nadležnog organa Ugovorne strane koja pruža pomoć, i to:

a) dokument koji je popunjen u standardnom obrascu odobren od strane nadležnih organa Ugovornih strana, u kojem se navode ovlašćenja timova za pružanje pomoći i/ili eksperata i svrha njihovog dolaska na državnu teritoriju Ugovorne strane koja traži pomoć;

b) spisak članova timova za pružanje pomoći i/ili eksperata i spisak opreme i vozila;

c) spisak zaliha pomoći

d) lista opreme za komunikaciju, tipovi i frekvencije za internu komunikaciju koje koriste timovi za pružanje pomoći.

(3) Vozači pokazuju vozačke dozvole za svoja motorna vozila i sertifikat o registraciji istih.

(4) Nakon uvida, a u skladu sa zahtjevom iz člana 6 stav 2 ovog sporazuma i važećih identifikacionih dokumenata, zvaničnici relevantnih državnih organa Ugovorne strane koja traži pomoć izdaju vize ili dozvole za boravak članovima timova za pružanje pomoći i/ili ekspertima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom koje je na snazi i/ili bilateralnim sporazumima koji su zaključeni.

(5) Postupak za prelazak granice Ugovorne strane koja traži pomoć od strane timova za pružanje pomoći sa spasilačkim psima i njihov boravak na državnoj teritoriji pomenute ugovorne strane određuje se prema pravilima o karantinu pomenute Ugovorne strane.

(6) Članovi tima za pružanje pomoći mogu nositi uniforme na teritoriji Ugovorne strane koja traži pomoć. Timovima za pružanje pomoći Ugovorne strane koja pruža pomoć je dozvoljeno da koristi sopstvena distinktivna obilježja na automobilima na državnoj teritoriji Ugovorne strane koja traži pomoć.

(7) Članovi tima za pružanje pomoći i/ili eksperti poštuju nacionalno zakonodavstvo Države Ugovorne strane koja traži pomoć tokom svog boravka na teritoriji te Ugovorne strane.

Prelazak granice za opremu i zalihe pomoći

Član 8

(1) Ugovorne strane obezbjeđuju olakšanu proceduru prilikom prelaska granice za opremu i zalihe pomoći.

(2) Članovima tima za pružanje pomoći ili licima koja su poslata da pruže pomoć nije dozvoljeno da nose oružje i municiju u okviru državne teritorije Ugovorne strane koja traži pomoć.

(3) Ograničenja ili zabrane koje se odnose na prelazak granice za robu ne primjenjuju se na opremu i zalihe pomoći iz ovog sporazuma. Oprema mora biti vraćena iz Ugovorne strane koja traži pomoć ukoliko pomenuta oprema nije uništena tokom upotrebe iste ili je ostavljena kao zaliha pomoći. Sva oprema koja ostaje kao zaliha pomoći detaljno se opisuje u protokolu od strane vođe tima za pružanje pomoći, raščlanjena po vrsti, količini i lokaciji, koji mora biti ovjeren od strane nadležnih organa Ugovorne strane koja traži pomoć. Nakon završetka misije gore navedeni protokol se podnosi relevantnom carinskom organu od strane nadležnih organa Ugovornih strana radi carinske kontrole i carinjenja.

(4) Iste odredbe nadalje se primjenjuju na uvoz lijekova koji sadrže psihoaktivne kontrolisane supstance u Ugovornu stranu koja traži pomoć i na povratni transport neiskorišćenih količina u Ugovornu stranu koja pruža pomoć. Svako takvo kretanje robe ne tretira se kao uvoz i izvoz s tačke gledišta međunarodnih sporazuma o lijekovima koji sadrže psihoaktivne kontrolisane supstance. Pomenuti lijekovi mogu se uvoziti isključivo u količinama potrebnim u svrhu medicinske njege i mogu se koristiti isključivo od strane kvalifikovanog medicinskog kadra u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Ugovorne strane koja traži pomoć. U tom slučaju, u svrhu carinjenja vođa tima za pružanje pomoći prezentuje deklaraciju u kojoj se navodi nomenklatura i količine lijekova koji sadrže psihoaktivne kontrolisane supstance na graničnim carinskim prelazima i carinskom organu. U pogledu bilo kakvih neiskorišćenih količina, sastavlja se protokol od strane vođe tima za pružanje pomoći, koji je ovjeren od strane nadležnih organa Ugovorne strane koja traži pomoć iz člana 3 stav 2 ovog sporazuma i prezentuje se carinskom organu za carinjenje u svrhu slanja nazad na državnu teritoriju Ugovorne strane koja pruža pomoć, nakon završetka misije.

(5) Ugovorna strana koja traži pomoć može kontrolisati upotrebu i čuvanje pomenutih lijekova, opreme i zaliha pomoći.

Korišćenje vazduhoplova

Član 9

(1) Vazduhoplov se može koristiti za brzi prevoz timova za pružanje pomoći i/ili eksperata, kao i za obezbjeđivanje pomoći u slučaju katastrofa ili drugih vanrednih situacija prema ovom sporazumu.

(2) Letovi vazduhoplova vrše se u skladu sa instrumentima Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO) i nacionalnog zakonodavstva Ugovornih strana.

(3) Vazduhoplov iz prethodnog stava može da preleti teritoriju države druge ugovorne strane, kao i da sleti i poleti van međunarodnih aerodroma i registrovanih pisti, na mjestima koje

određuju nadležne vlasti Ugovorenih strana, u skladu sa pravilima za izvođenje letova za svaki pojedinačni slučaj, u skladu sa zakonskim okvirom Ugovornih strana.

(4) Upotreba vazduhoplova tokom operacija spašavanja mora se odmah prijaviti nadležnim vlastima iz stava 3 ovog člana, i pritom im pružiti tačne podatke o tipu i registarskom broju vazduhoplova, posadi, teretu, vremenu polaska i traženoj ruti kao i mjestu slijetanja istog.

(5) Član 7 ovog sporazuma primjenjuje se na posadu vazduhoplova i članove timova za pružanje pomoći koji se prevoze na taj način.

(6) Član 8 ovog sporazuma primjenjuje se na vazduhoplove, opremu i zalihe pomoći koje se na taj način transportuju.

(7) Granična i carinska kontrola vazduhoplova vrši se od strane relevantnog nadležnog graničnog i carinskog organa Ugovorne strane koja traži pomoć na mjestu slijetanja pomenutog vazduhoplova.

(8) Upotreba vojnih vazduhoplova podliježe hitnoj pismenoj saglasnosti od strane ugovorne strane koja traži pomoć.

Koordinacija i upravljanje operacijama pružanja pomoći u slučaju katastrofa ili drugih vanrednih situacija

Član 10

(1) Koordinacija i upravljanje operacijama pružanja pomoći u katastrofama ili drugim vanrednim situacijama je odgovornost nadležnog organa Ugovorne strane koja traži pomoć.

(2) Ugovorna strana koja traži pomoć obavještava vođe timova za pružanje pomoći i/ili eksperte o razvoju situacije u području koje je pogođeno katastrofom i na mjestima određenim za aktivnosti i uz to obezbjeđuje, kada je to potrebno, prevodioce i sredstva komunikacije sa operativnim sjedištem.

(3) Timovi za pružanje pomoći i/ili eksperti moraju biti samodovoljni i sposobni za nezavisno djelovanje najmanje nedjelju dana.

Troškovi operacija pružanja pomoći u slučaju katastrofa ili drugih vanrednih situacija

Član 11

(1) Ugovorna strana koja pruža pomoć nema pravo na povraćaj bilo kakvih troškova za pružanje pomoći od Ugovorne strane koja traži pomoć. To se nadalje primjenjuje na sve troškove nastale kao rezultat korišćenja, oštećenja ili gubitka opreme, osim ukoliko je oštećenje ili gubitak opreme nastalo isključivo krivicom zvaničnika ili građana ugovorne strane koja traži pomoć.

(2) Stav 1 ovog člana se ne primjenjuje ukoliko su troškovi pružanja pomoći u potpunosti ili djelimično nadoknađeni u skladu sa međunarodnim instrumentima i mehanizmima.

(3) Ugovorna strana koja traži pomoć snosi troškove operacija spašavanja koje su sprovedene na njihov zahtjev od strane pojedinaca ili pravnih lica, a koje su omogućene posredovanjem Ugovorne strane koja pruža pomoć.

(4) Ugovorna strana koja traži pomoć obezbjeđuje potencijalne medicinske usluge za članove timova za pružanje pomoći i/ili eksperte koje šalje ugovorna strana koja pruža pomoć, a koji su u vanrednim uslovima, kao i logističku podršku tokom trajanja njihove misije. Ugovorna strana koja traži pomoć obezbjeđuje iz sopstvenih sredstava, hitnu medicinsku pomoć za članove timova za pružanje pomoći i/ili eksperte koje šalje Ugovorna strana koja pruža pomoć, što je posljedica učešća u pružanju pomoći.

Odbijanje pomoći

Član 12

(1) Ukoliko nadležni organi jedne od ugovornih strana smatraju da izvršenjem određenog zahtjeva mogu narušiti ili ugroziti svoja prava suverenosti, svoju nacionalnu bezbjednost ili druge važne interese, ili krše svoje unutrašnjim zakonodavstvo, mogu u potpunosti ili djelimično odbiti saradnju ili postaviti uslove za njegovu implementaciju.

(2) Nadležni organi Ugovornih strana se obavještavaju bez odlaganja, u pisanoj formi, u slučaju donošenja odluka o djelimičnom ili potpunom odbijanju realizacije zahtjeva, na način da prezentuju motive za takvu odluku.

Dostavljanje informacija, materijala, podataka i tehničke opreme trećim zemljama

Član 13

Dostavljanje informacija, materijala, podataka i tehničke opreme, koja je primljena primjenom ovog sporazuma, trećim zemljama, ostvaruje se samo uz preliminarnu pismenu saglasnost Ugovorne strane, koja ih je obezbijedila.

Odgovornost

Član 14

(1) Kada zvaničnici jedne od Ugovornih strana (predstavnici nadležnih organa, članovi timova za pružanje pomoći i/ili eksperti) djeluju na teritoriji države druge Ugovorne strane, Ugovorna strana domaćin je odgovorna - u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom - za sve štete, prouzrokovane od njihove strane za vrijeme njihovog djelovanja, a u pogledu odgovornosti tih zvaničnika, oni se podjednako tretiraju kao zvaničnici nadležnog organa Ugovorne strane koja traži pomoć.

(2) Kada je šteta, iz stava 1 ovog člana, rezultat grubog nemara ili namjernog nezakonitog ponašanja, Ugovorna strana domaćin može da traži od Ugovorne strane pošiljaoca da vrati iznos koji je poslat povrijeđenima ili licima koje su oni ovlastili.

Nadoknade

Član 15

U slučaju smrti ili povrede članova tima, koji rade na teritoriji države druge Ugovorne strane, troškove za nadoknadu preuzima Ugovorna strana koja traži pomoć, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

Komunikacije tokom operacija pružanja pomoći u slučaju katastrofa ili drugih vanrednih situacija

Član 16

Nadležni organi iz člana 3 stav 2 ovog sporazuma obezbjeđuju sve neophodne mjere za uspostavljanje pouzdanih komunikacija za potrebe timova za pružanje pomoći i/ili eksperata na području operacija pružanja pomoći u slučaju katastrofa ili drugih vanrednih situacija, poštujući propise o telekomunikacijama Ugovorne strane koja traži pomoć.

Prekid operacija pružanja pomoći u slučaju katastrofa ili drugih vanrednih situacija

Član 17

Timovi za pružanje pomoći i/ili eksperti obustavljaju aktivnosti odmah nakon pismenog zahtjeva od strane nadležnih organa Ugovorne strane koja traži pomoć.

Rješavanje sporova

Član 18

Svi sporovi koji proizilaze iz primjene ovog sporazuma, a koji se ne mogu riješiti pregovorima između nadležnih organa, moraju biti riješeni diplomatskim putem.

Drugi međunarodni ugovori

Član 19

Ovaj sporazum ne prejudicira prava i obaveze Ugovornih strana koje proizilaze iz drugih međunarodnih ugovora koji su na snazi za njihove zemlje.

Završne odredbe

Član 20

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu od datuma prijema posljednjeg pismenog obavještenja kojim se Ugovorne strane međusobno informišu diplomatskim putem o završetku njihovih unutrašnjih pravnih procedura za stupanje na snagu relevantnog dokumenta.

(2) Ovaj sporazum ostaje na snazi na neodređeni vremenski period. Svaka Ugovorna strana može raskinuti ovaj sporazum u bilo koje vrijeme dajući pismeno obavještenje o tome drugoj Ugovornoj strani koristeći diplomatske kanale. U tom slučaju, ovaj sporazum prestaje da važi po isteku šest mjeseci od dana prijema obavještenja.

(3) Ovaj sporazum je moguće izmjeniti u bilo koje vrijeme uz obostranu pismenu saglasnost Ugovornih strana. Izmjene stupaju na snagu u skladu sa istim pravnim procedurama propisanim u stavu 1 ovog člana.

Sačinjeno u Ankari, dana 21. februara 2019. godine, u dva originalna primjerka, svaki na crnogorskom, turskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako vjerodostojni. U slučaju razlika u tumačenju, engleski tekst je mjerodavan.

Za Vladu Crne Gore
Mevludin NUHODŽIĆ, s.r.
Ministar unutrašnjih poslova

Za Vladu Republike Turske
Süleyman SOYLU, s.r.
Ministar unutrašnjih poslova

**AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
ON COOPERATION AND MUTUAL ASSISTANCE IN THE FIELD OF EMERGENCY
SITUATIONS**

The Government of Montenegro and the Government of the Republic of Turkey hereinafter referred to as “Parties”;

Considering the increasingly manifested transboundary nature of natural and man-made disasters and other emergency situations, the need of timely and effective solutions of the matters related to such disasters and other emergency situations through international cooperation and the importance of coordinating the joint efforts of both States in this sphere;

In compliance with the national legislations of the Parties’ States and the international legal instruments in which the Parties’ States participate;

Confirming their commitment to the purposes and principles of the United Nations and taking into consideration the efforts of the United Nations in the field of disaster and other emergency situations prevention and consequences elimination and the international documents adopted in this sphere;

Emphasizing the importance of international and non-governmental organisations in cases of disaster and other emergency situations response and relief providing;

Supporting the efforts on disaster relief providing of the United Nations, the European Union, the North Atlantic Treaty Organisation and other international organizations and forums;

Recollecting that the analyses of UN and other international organizations show increased vulnerability to such situations and appeal for complex treatment of all disaster and other emergency situations management levels, from the prevention and early warning to recovery, with purpose to establish sustainability;

Realising that good bilateral cooperation in the field of disaster and other emergency situations prevention, preparedness and response can save lives, as well as stimulate the protection of environment and social and economic development, and support the stability of States of the Parties and their citizens;

Guided by the conviction that cooperation between the Parties in the field of emergency situations is mutually beneficial and catalyses friendly relations between the two States, leads to warning for disasters and, in this sense, contributes to the development and national security of the States of two Parties;

Have agreed as follows:

Article 1

Scope of Agreement

The purpose of this Agreement is to establish general framework of co-operation and mutual assistance on prevention, preparedness, response and recovery phases of disasters and other emergency situations when the Assistance Requesting Party is not able to fully manage the other consequences relying on its own resources as well as the terms and procedures of mutual assistance between Parties in case of emergency within the state territory of any of the Parties.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Agreement, the following definitions shall have the following meanings:

“Competent Body” – the agency, appointed by each of the Parties for management and coordination of the activities, connected with the implementation of the present Agreement.

“Emergency situation” shall be every situation which has or may have adverse effects over people, environment or property.

“Disaster” shall be an event or a sequence of events caused by natural phenomena, accidents, fires and other emergency situations, which affect or endanger live or health of the population, property or the environment in such dimensions that imply taking of measures or participation of special forces and the use of special resources.

“Assistance-requesting Party” shall be the Party whose competent authorities, as specified in Article 3 (2) herein, have addressed the other Party a written request for assistance;

“Assistance-providing Party” shall be the Party whose competent authorities, as specified in Article 3 (2) herein, render assistance to the Party which has made the request;

“Rescue team” shall be a specially trained non-military formation of experts from the Assistance-providing Party, with appropriate equipment, rescue dogs and relief supplies;

“Equipment” shall be materials, technical and transport means, medicaments and medical equipment, and individual equipment of the members of the rescue team and/or the experts;

“Relief supplies” shall be goods and materials designated for free delivery by the “Assistance-providing Party” for the needs of the victims in the “Assistance-requesting Party”;

Article 3

Competent Authorities

(1) For implementation of this Agreement, the Parties shall cooperate through their competent authorities in accordance with the national legislations thereof.

(2) Competent authorities under this Agreement are as follows:

- For Montenegro: Ministry of Interior

- For the Republic of Turkey: Republic of Turkey Ministry of Interior Disaster and Emergency Management Presidency;

(3) For the implementation of this Agreement, the competent authorities of the Parties, as specified in Paragraph (2) of this Article, shall be authorized to establish direct contact.

(4) The competent authorities shall designate one or several contact points for the purpose of notification and exchange of information in emergency situations. The competent authorities shall ensure the uninterrupted functioning of the contact points.

(5) The Parties shall immediately notify each other in writing through diplomatic channels of any changes in the competent authorities.

Article 4

Fields and Methods of Cooperation

(1) In accordance with the national legislation the competent authorities of the Parties within their competences shall develop cooperation and assist each other in the following areas:

(a) Rendering mutual assistance and providing information upon request in case of disaster or other emergency situation or a threat of their occurrence;

(b) Supplying the rescue teams with equipment;

(c) Exchanging scientific, technical and legal information, methodological and other literature, video and photographic materials;

(d) Exchange of experience and good practices in developing scientifically applicable and research tasks, testing of products and expert activities in the field of fire security and fire rescue, and in the field of civil protection;

(e) Organising and holding joint expert meetings, sessions, seminars, and conferences;

(f) Organizing and conducting joint trainings on a reciprocal basis of the experts and rescue teams.

(g) Organising joint training programs as well as exchange and training of experts, including exchange of instructors from the relevant educational centers and institutions on request of each of the Parties;

(h) Promoting science researches, modelling, planning, elaboration and participation of joint projects;

(i) Organizing and holding events directed towards raising the awareness of the community, in cases of disasters or emergency situations;

(j) Planning, organizing and conducting actions for the prevention and fire-fighting, as well as limitation and liquidation of the consequences of those fires;

(k) Exchange of experts in the field of risk reduction activities.

(2) The competent authorities of the Parties, according to Article 3 (2) herein, may establish other forms of co-operation as well, and may form working groups in accordance with the national legislation of the Parties.

(3) The Parties shall render each other disaster or other emergency situation assistance within the capacities thereof.

(4) The costs of the exchange of experts shall be borne by the sending Party, unless the Parties agree otherwise.

(5) The exchange of equipment, materials, other supplies and services necessary for attainment of the purposes of this Agreement shall be carried out in accordance with national legislation and statutory provisions of each of the Parties.

Article 5

Protocols

In order to ensure the operational cooperation under this Agreement, the competent authorities of the Parties may conclude protocols, which are inseparable part of the Agreement.

Article 6

Procedures for Cooperation and Rendering Voluntary Assistance

(1) Cooperation between the Parties is accomplished on the basis of written request in English language.

(2) In the request is stated the type, the scale, the location, the time and the current situation of the disaster or the other emergency situation in the state territory of Assistance-requesting country; information for the taken actions and the planned actions for managing the disaster or the other emergency situation; types and priorities of assistance required by rescue teams and/or experts, equipment and means of support.

(3) In emergency situations, the request may be addressed orally only if a written confirmation is sent within a 24 hour period.

(4) The Party to which the request is directed responds to the request in accordance with its available means and in compliance with its national legislation.

(5) The help may be rendered by sending rescue teams and/ or experts and by providing resources for the needs of the injured.

(6) The transportation of the rescue teams and / or experts, which has been sent to provide help, and the equipment and the measures for support, may be accomplished by air, land or by sea.

(7) The costs of transport to the Assistance-requesting Party shall be borne by the Assistance-providing Party.

Article 7

Border-Crossing Procedures and Rules for Stay of Rescue Teams and/or Experts

(1) The Assistance-requesting Party shall take all possible measures for facilitation of crossing of the border by the rescue teams and/or experts of the Assistance-providing Party.

(2) The rescue team leader shall present to the border control official of the Assistance-requesting Party the following documents in English language, certified by the competent authority of the Assistance-providing Party:

- (a) a document completed in a standard form approved by the competent authorities of the Parties, specifying the powers of the rescue teams and/or experts and the purpose of their arrival in the state territory of the Assistance-requesting Party;
  - (b) a list of the members of the rescue teams and/or experts and a list of the equipment and the vehicles;
  - (c) a list of the relief supplies;
  - (d) a list of communication equipment, types and frequencies will be used for internal communication of relief teams.
- (3) The drivers shall present driving licences for the respective motor vehicles and the registration certificates thereof.
- (4) After presentation of the request covered under Article 6 (2) herein and valid identification documents, the relevant state bodies officials of the Assistance-requesting Party shall issue visas or authorisations for stay to the members of the rescue team and/or to the experts according to the effective national legislation and/or the bilateral agreements concluded.
- (5) The procedure for crossing the border of the Assistance-requesting Party by the rescue teams with rescue dogs and their stay within the state territory of the said Party shall be determined according to the quarantine rules of the said Party.
- (6) The members of the rescue team may wear uniforms in the Assistance-requesting Party. The rescue team of the Assistance-rendering Party shall be authorised to use own distinctive signs on the automobiles within the state territory of the Assistance-requesting Party.
- (7) Members of rescue teams and/or experts will abide by the national legislation of the state of the Assistance-requesting Party during their stay at the territory of this Party.

Article 8

Border-crossing of Equipment and Relief Supplies

- (1) The Parties shall ensure a facilitated procedure upon the crossing of the border by the equipment and the relief supplies.
- (2) The members of the rescue team or the persons sent to render assistance shall not be allowed to bear arms and ammunition within the state territory of the Assistance-requesting Party.
- (3) The restrictions or prohibitions applicable to the border-crossing of goods shall not apply to the equipment and relief supplies under this Agreement. The equipment must be returned from the Assistance-requesting Party, unless the said equipment has been destroyed during the use thereof or is left as relief supplies. Any equipment left as relief supplies shall be described in detail in a protocol by the rescue team leader, disaggregated by type, quantity and location, and shall be certified by the competent authorities of the Assistance-requesting Party. After completion of the mission the abovementioned protocol is submitted to relevant customs authority by competent authorities of the Parties for the purpose of customs control and clearance.

(4) The same provisions shall furthermore apply to the importation of medicines containing psychoactive controlled substances into the Assistance-requesting Party and to the reverse transportation of the unused quantities to the Assistance-providing Party. Any such movement of goods shall not be treated as import and export from the point of view of the international agreements on medicines containing psychoactive controlled substances. The said medicines may be imported solely in quantities needed for the purposes of medical care and may be used solely by qualified medical personnel in accordance with the national legislation of the Assistance-requesting Party. In such case, for the purpose of customs clearance the rescue team leader shall present a declaration listing the nomenclature and quantities of the medicines containing psychoactive controlled substances to the border customs admission points and territory customs body. In respect of any unused quantities, a protocol shall be drawn up by the rescue team leader, shall be certified by the competent authorities of the Assistance-requesting Party referred to in Article 3 (2) of this Agreement and shall be presented to the customs body for customs clearance for the purpose of sending them back to the state territory of the Assistance-providing Party after completion of the mission.

(5) The Assistance-requesting Party may control the use and storage of the aforementioned medicines, equipment and relief supplies.

Article 9

Use of Aircrafts

(1) Aircraft may be used for the fast transportation of rescue teams and/or experts as well as for ensuring assistance in disaster or other emergency situations under this Agreement.

(2) The flights of the aircraft shall be executed according to the instruments of the International Civil Aviation Organisation (ICAO) and the national legislation of the Parties.

(3) The aircraft referred to in the foregoing Paragraph may overfly the state territory of the other Party, as well as land and take off outside international airports and registered runways, in places specified by competent authorities of Parties, in conformity with the flight execution rules for each particular case, according to the statutory framework of the Parties.

(4) The use of aircraft during rescue operations must be reported immediately to the authorities competent under Paragraph 3 of this Article, providing them with exact data regarding the type and registration number of the aircraft, the crew, cargo, time of departure and requested route and place of landing thereof.

(5) Article 7 of this Agreement shall apply to the crew of the aircraft and to the members of the rescue team transported thereby.

(6) Article 8 of this Agreement shall apply to the aircraft, the equipment and the relief supplies transported thereby.

(7) The border and the customs control of the aircraft shall be carried out by the relevant competent border and customs bodies of the Assistance-requesting Party at the place of landing of the aforementioned aircraft.

(8) The use of military aircraft shall be subject to an express written consent by the Assistance-requesting Party.

Article 10

Co-ordination and Management of Disaster or Other Emergency Situation Assistance Operations

(1) The co-ordination and management of operations for assistance in disaster or other emergency situations shall be responsibility of the competent authority of the Assistance-requesting Party.

(2) The Assistance-requesting Party shall inform the rescue teams leaders and/or the experts of the development of the situation in the disaster area and in the places designated for activity and shall ensure, where necessary, interpreters and means of communications with operational headquarters.

(3) The relief teams and/or the experts must be self-sufficient at least for 1 week and capable of independent operation.

Article 11

Costs of Disaster or Other Emergency Situation Assistance Operations

(1) The Assistance-providing Party shall not have the right to recover any assistance costs from the Assistance-requesting Party. This shall furthermore apply to any costs occurred as a result of the use, damage or loss of equipment, unless the damage or loss of equipment is due to exclusive fault of officials or citizens of the Assistance-requesting Party.

(2) Paragraph 1 shall not apply if the costs of the assistance are fully or partially reimbursed under international instruments and mechanisms.

(3) The Assistance-requesting Party shall bear the costs of rescue operations carried out at its request by individuals or legal persons, which became possible through the intermediation of the Assistance-providing Party.

(4) The Assistance-requesting Party shall ensure the possible amount of medical service to the members of the rescue teams and/or the experts sent by the Assistance-providing party, that are in an emergency condition as well as logistical support for the time of their mission. Assistance-requesting Party provides, from its own assets, urgent medical help for the members of rescue teams and/or experts sent by the assistance-providing Party which is the consequence of participation in assistance provision.

Article 12

Refusal of help

(1) If the competent authorities of one of the Parties consider that the fulfilment of certain request may impair or endanger its sovereignty rights, its national security or other important interests, or is in violation of its internal legislation, they may in full or in part refuse the cooperation or place conditions for its implementation.

(2) The competent authorities of the Parties, without delay should be informed in writing, in case of decision-making for partial or full refusal for the implementation of the request by showing the motives for doing so.

Article 13

Submission of information, materials, data and technical equipment to third countries

The submission of information, materials, data and technical equipment, received by the implementation of this Agreement to third countries, is accomplished only by preliminary written agreement of the Party, which has provided them.

Article 14

Liability

(1) When the officials of one of the Parties (representatives of Competent Authorities, members of rescue teams and/or experts) act on the state territory of the other Party, the hosting Party is liable - in accordance with its national legislation - for all the damages, caused by them during the time of their actions, and in regards to the liability of these officials they are equally treated as the officials of the Competent Authority of the Assistance-requesting Party.

(2) When the damage, mentioned in Paragraph 1, is a result of rough negligence or intentional unlawful behaviour, the hosting Party may ask from the sending Party to restore the amount that has been sent to the injured or to empowered by them persons.

Article 15

Compensations

In case of death or injury of members of the team, working on the state territory of the other Party, the expenses for the compensation are taken in charge by the Assistance-requesting Party, in accordance with its national legislation.

Article 16

Communications upon Disaster or Other Emergency Situation Assistance Operations

The competent authorities referred to in Article 3 (2) of this Agreement shall ensure all necessary measures for the establishment of reliable communications for the needs of the rescue teams and/or experts in the place of the disaster or the other emergency situation assistance operations while abiding by regulations on telecommunications of the Assistance Requesting Party.

Article 17

Discontinuing Disaster or Other Emergency Situation Assistance Operations

The rescue teams and/or experts shall discontinue the activities thereof immediately upon a written request by the competent authorities of the Assistance-requesting Party.

Article 18

Settlement of Disputes

Any disputes, which may arise from the implementation of this Agreement and which cannot be settled by means of negotiations between the competent authorities, must be settled through diplomatic channels.

Article 19

Other International Treaties

This Agreement shall not prejudice the rights and obligations of the Parties arising from any other international treaties in force for their countries.

Article 20

Final Provisions

(1) This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.

(2) This Agreement shall remain in force for an indefinite period. Each Party may terminate this Agreement at any time by giving to the other Party a written notification to that effect through diplomatic channels. In this case, this Agreement shall be terminated 6 months after the date of the receipt of the notification.

(3) This agreement may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under the 1st paragraph of this Article.

Done in Ankara, on 21 February 2019, in two original copies, in Montenegrin, Turkish and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of
Montenegro**

Mevludin NUHODŽIĆ, s.r.
Minister of Interior

**For the Government of
the Republic of Turkey**

Süleyman SOYLU, s.r.
Minister of Interior

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore-Međunarodni ugovori“.

Broj: _____
Podgorica, _____2019. godine

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
Duško Marković**